409-09-12 ג'

בבית משפט המחוזי בתל אביב
בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים

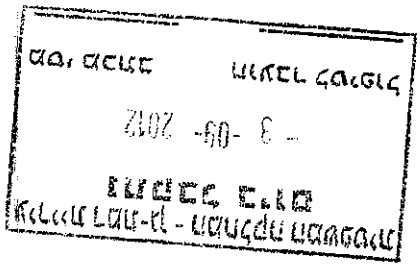

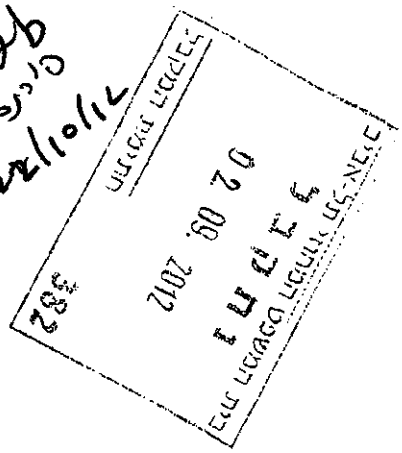

המבקש: **מאיר קלור ת.ז. 029044906**

ע"י ב"כ עו"ד **יצחק מיוחס** (8494) ו/או
א. אידלמן ו/או ע. כהן ו/או **יעל דיין**
ו/או ש. סלע ו/או מ. פיקר
ו/או ס. פרץ ו/או מ. זיסמן
ממשרד יצחק מיוחס ושות' עורכי דין
מרח' המסגר 38 בת"א 67211
טל: 03-6333600 פקס: 03-6394114

-נגד-

המשיבה: **עיריית רמת גן**

מרחוב ביאליק 35 רמת גן

בקשה לאשר תביעה כתובענה ייצוגית

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת לאשר את התובענה שהוגשה בתיק זה, המצורפת לבקשה זו והמהווה חלק בלתי נפרד ממנה, כתובענה ייצוגית, כאמור בסעיף 5(ב)(2) **לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006** (להלן: "**חוק תובענות ייצוגיות**") הכל כפי שיפורט להלן;

כללי

1. בישראל חיים כ-1,500,000 אנשים עם מוגבלות. מחצית מהם בעלי מוגבלות חמורה. ע"פ נתונים שפרסמה נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (להלן: "**הנציבות**")[1], לרמת ההשכלה קשר הדוק עם שכיחות המוגבלות באוכלוסיה ומתאפיין בריכוז משמעותי של אנשים עם מוגבלות ברמות ההשכלה הנמוכות ושכיחות נמוכה של אנשים עם מוגבלות בקרב בעלי רמות השכלה בינונית וגבוהה. פערים אלה קיצוניים במיוחד בנוגע לבעלי מוגבלות חמורה. בנוסף, ע"פ נתונים אלה, אנשים עם מוגבלות מתאפיינים בשיעורי השתתפות נמוכים בכוח העבודה, מלווים באבטלה גבוהה. כתוצאה ישירה, קיים פער גדול בין ההכנסה הממוצעת של אנשים עם מוגבלות ביחס לשאר האוכלוסיה, אשר הולך ומתרחב ככל שהמוגבלות חמורה יותר: הכנסתם הממוצעת של אנשים עם מוגבלות חמורה מהווה רק 61% מזו של אנשים ללא מוגבלות.

2. מצב זה הביא את המחוקק להסדיר בחוק **שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח – 1998** (להלן: "**חוק השוויון**" או "**החוק**"), את זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות והבטחת

[1] אנשים עם מוגבלות בישראל 2010 בעריכת אליהו בן משה, ליאורה רופמן וישראל הבר

השתלבותם בכל תחומי החיים. עקרונות היסוד לחוק השוויון נקבעו בגדרם של סעי 1-2 לחוק:

> **<u>סעיף 1</u> – "זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות ומחויבותה של החברה בישראל לזכויות אלה, מושתתות על ההכרה בעקרון השוויון, על ההכרה בערך האדם שנברא בצלם ועל עקרון כבוד הבריות".**
>
> **<u>סעיף 2</u> – "חוק זה מטרתו להגן על כבודו וחירותו של אדם עם מוגבלות, ולענן את זכותו להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים, וכן לתת מענה הולם לצרכיו המיוחדים באופן שיאפשר לו לחיות את חייו בעצמאות מירבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי מלא יכולתו"**

3. חוק זה, ביחד עם חוקים נוספים כמו **חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו**, מסדירים את זכותם של אנשים עם מוגבלות בישראל ובאים לחגן על כבודם ועל חירותם, מעגנים את זכותם למעורבות שוויונית ופעילה בחברה ובכל תחומי החיים. חיקוקים אלה משקפים את השינוי הערכי המבורך בתפישה החברתית כלפי אנשים עם מוגבלויות, ומעבר מהגישה הרואה בהם נזקקים, לכזו המדגישה את זכותם להשתלב באופן שוויוני ופעיל בכל תחומי החיים תוך מתן שוויון הזדמנויות[2].

4. פסיקת בתי המשפט הכירה בזכויות הנכה לשוויון ע"פ החוק כבחוק יסוד ובצדה במחויבותה של החברה לעשות ככל שניתן, לרבות בדרך של הפליה מתקנת, על מנת לאפשר לו נגישות למקומות שזולתו מגיע אליהם בנקל, <u>שכן נגישות לסביבתו של אדם היא עבורו המפתח לשילוב אמיתי בחברה ולשוויון הזדמנויות</u>. ר' בגץ 6780/98 **<u>עגת אברץ ואח' נ' פקיד הבחירות לעיריית ירושלים ואח'</u>**.

5. בסעיף 19 חכיר המחוקק בזכותו של אדם עם מוגבלות לשירותי תחבורה וקבע את חובתם של מפעילי תחבורה ורשויות מקומיות להסדיר נגישות לתחבורה הציבורית, כמפורט כדלהלן:

> **19. (א) אדם עם מוגבלות זכאי לשירותי תחבורה ציבורית נגישים ומותאמים לשימושו, בתדירות סבירה, לרבות אפשרות גישה לתחנות ולנמלים שבמסגרתם פועלים שירותי תחבורה ציבורית;**
>
> **בסעיף זה, "שירותי תחבורה ציבורית" – אוטובוסים בקווים עירוניים, רכבות, תובלה אווירית ואניות, המיועדים לציבור.**
>
> **(ב) מפעיל שירות תחבורה ציבורית ורשות מקומית יסדירו נגישות באמור בסעיף קטן (א), כל אחד בתחום אחריותו.**
>
> **(ג) שר התחבורה ושר האוצר, בהתייעצות עם השרים הנוגעים בדבר,**

---

[2] טל ארטן-ברגמן ואריק ריימרמן "דפוסי מעורבות חברתית בקרב אנשים עם וללא מוגבלות בישראל" **ביטחון סוציאלי** 79, 49, 50 (2009).

עם הנציבות, עם נציגויות של מפעילי התחבורה ציבורית ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהתאם לעקרונות היסוד של חוק זה, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, יתקינו תקנות להסדרת נגישות לענין שירותי תחבורה ציבורית, לרבות הדרכים והמועדים להסדרתה; תקנות לענין שירותי תחבורה ציבורית יונשו לאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת תוך שנה מיום פרסומו של חוק זה.

6. מכוח החוק הותקנו **תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית), התשס"ג – 2003** (להלן: "**התקנות**"). בגדרה של תקנה 7 (א) נקבע, כי המפקח על התעבורה, בעלי רישיונות הקווים, בעלי מתקנים תחבורתיים והרשויות המקומיות הנוגעות בדבר יכינו תוך שנה מיום תחילתן של התקנות תוכנית לתקופה של 10 שנים להפעלת אוטובוסים נגישים ולהנגשת תחנות האוטובוס של אותם קווי שירות (תוכנית זו מכונה: "**תוכנית הנגשה**"). תקנה 7 (ב) קבעה, כי האחריות לביצוע הנגשת תחנות האוטובוס תחול על הרשות המקומית.

7. מטרת החיוב בהכנת תוכנית הנגשה הייתה יצירת סדרי עדיפויות בהנגשת הקווים והתחנות, לפי צורכי אוכלוסיית בעלי המוגבלות, תוך מתן עדיפות למקומות ציבוריים המשרתים אותם כגון: מרכזי תרבות, בתי חולים, מרכזי שיקום וכיוצ"ב.

8. <u>למרות מחויבותה של המשיבה לפעול להנגשת תחנות האוטובוס לקווים עירוניים שבתחומה, המשיבה נקטה בפעולות מזעריות להנגשת התחבורה הציבורית. המשיבה לא בצעה את כל המוטל עליה ע"פ תוכנית ההנגשה שהוכנה לה וחמור מכך, אפילו תחנות אוטובוס שהמשיבה ראתה בהן כתחנות אוטובוס נגישות אינן נגישות כלל ועיקר.</u>

9. <u>כתוצאה ממחדלה זה, בעלי מוגבלות ובפרט בעלי מוגבלות בניידות אינם יכולים להשתמש בשירותי התחבורה הציבורית העירוניים, הם נאלצים בכל פעם לשקול מחדש יציאה מביתם ו/או לממן מכיסם נסיעה במוניות והסעות אחרות. השימוש בתחבורה הציבורית העירונית נעשה בלית ברירה תוך פגיעה בציבור זה והפליתו ביחס לכלל האוכלוסייה.</u>

10. מחדליה של המשיבה אינם נובעים מבעיית תקציב. משרד התחבורה הודיע, כי יעמיד תקציב מיוחד לרשויות המקומיות לצורך הנגשת תחנות האוטובוס, כפי שיפורט להלן.

11. בגדרה של בקשה זו, בית המשפט הנכבד יתבקש ליתן למשיבה צו עשה המורה לה לפעול לשם הנגשת תחנות האוטובוס העירוניות בתנאים שייקבע וכן לפצות את כלל בעלי המוגבלות בניידות בגין הפליתם ביחס לכלל האוכלוסייה, אי יכולתם להשתמש בתחבורה הציבורית העירונית בעיר רמת גן ובגין הפגיעה בהשתלבותם בחברה ככל האדם.

<u>הצדדים לבקשה</u>

12. המבקש הינו נכה כללי בשיעור של 100%, מוגבל בניידות בשיעור של 60%, ונכה בשירותים מיוחדים בשיעור 50%. המבקש לא נולד במצב זה, אלא נקלע אליו, על כורחו, לפני כ-3 שנים במהלך ניתוח שעבר אגב תאונה. המבקש מתקשה עד מאוד בביצוע פעולות מוטוריות שעבור אדם רגיל הן בסיסיות ופשוטות.

13. המבקש אינו מחזיק ברכב ואינו מתנייד בכסא גלגלים אך מוגבל ביותר בהליכה. לצורך התניידות, המבקש נעזר מפעם לפעם בקלנועית.

אסמכתא לנכותו של המבקש מצ"ב **כנספח א**.

14. המבקש התגורר בעיר חיפה באופן קבוע עד לשנתיים האחרונות. מאז, החל המבקש לבסס זוגיות עם תושבת ירושלים ועל כן שוהה בחלק מהשבוע גם בעיר זו. המבקש לומד לתואר במשפטים במרכז למשפט ועסקים בעיר רמת גן. הלימודים במוסד זה מתקיימים לפי מערכת השעות של המבקש פעמיים בשבוע, אך חוא מגיע לעיר לעיתים קרובות יותר. על כן, הואיל והמבקש שוהה זמן ניכר בעיר רמת גן, הוא נזקק לשירותי תחבורה ציבורית מפעם לפעם בעת ביקוריו בעיר.

15. המבקש נמנע מלהגיע לעיר עם הקלנועית ולהתנייד בה באמצעות התחבורה הציבורית מאחר שתחנות אוטובוס במקומות מרכזיים בעיר אינן נגישות (לרבות הדרך לתחנות אלה). בכך נמנע מחמבקש לחגיע באמצעות התחבורה הציבורית ללמוד עם חבריו מחוץ לשעות הלימודים, נמנע מהמבקש להגיע בתחבורה ציבורית למפגשים חברתיים של יתר הסטודנטים ולמפגשים של נכים שהוא מארגן. המבקש נאלץ לשקול בכל פעם מחדש את כדאיות עצם היציאה מביתו בשל עלות הנסיעה במונית (הוצאה נכבדה שהמבקש נאלץ לשאת בה).

16. המשיבה הינה רשות מקומית שהוקמה מכוח **פקודת העיריות (נוסח חדש)** (להלן: "**פקודת העיריות**").

17. בשל אי עמידת המשיבה בחובתה ע"פ חוק להנגשת תחנות האוטובוס העירוניות, הוגבל המבקש, בעל כורחו, מלהשתמש בתחבורה הציבורית העירונית, והוא עושה כן רק בלית ברירה, מאחר שחשימוש כרוך לעיתים בבקשת עזרה מחציבור, עם כל אי הנוחות והזנעימות הכרוכה בכך, ולמרבה הצער זה לא תמיד נענה ומסייע.

<u>התנאים הנדרשים ע"פ דין על מנת שתחנות האוטובוס תהיינה נגישות</u>

18. התנאים הנדרשים על מנת שתחנת אוטובוס תהיה נגישה מפורטים בתקנה 6 לתקנות ובתוספת החמישית לתקנות ומטרתם לאפשר לבעל מוגבלות לעשות שימוש בתחבורה ציבורית, <u>ככל האדם</u>, באופן שוויוני ובכבוד. תנאים אלה כוללים דרישות מפורטות ומדויקות, שעיקרן:

18.1. הנגשת הדרך מהמדרכה הסמוכה אל תחנת האוטובוס וסככת ההמתנה, לתוך הסככה וממנה לרחבת ההערכות. בכלל זה ביצוע הנמכת מדרכות בצמתים הסמוכים לתחנה והנמכתן במקומות בהם נקטע רצף המדרכה, באופן שיאפשר גישה לאנשים עם כיסאות גלגלים אל תחנות האוטובוס.

18.2. מבנה התחנה והסככה יותאם לדרישות תקן 1918 סעיף 2.9 (סעיף 2 (א) לתוספת החמישית לתקנות). בתוך התחנה יהיה מקום המתנה לאדם הנע בכיסא גלגלים שלא יפחת מ 120 ס"מ על 80 ס"מ. מבנה התחנה ימוקם במרחק של 110 ס"מ מהמדרכה.

18.3. סימון רחבת הערכות בצמוד למבנה התחנה שמידותיה לא יפחתו מ 250 ס"מ לאורך המדרכה ומ – 200 ס"מ לרוחבה (אם אין מבנה לתחנה והוצב עמוד בלבד תמוקם רחבת ההיערכות במרחק 5.5 מ' מהעמוד). מסגרת רחבת ההיערכות תסומן בפס כחול ברוחב של 8 ס"מ לפחות ותהיה נקייה ממכשולים.

והעתק תקן 1918 מצ"ב **כנספח ב.**

הפרות המשיבה

א. אי עמידה בהנגשת מספר תחנות האוטובוס בהתאם לתוכנית ההנגשה

19. משרד התחבורה ערך למשיבה תוכנית מפורטת להנגשת תחנות האוטובוס מיום 9.7.2009. לפי נוסח תוכנית שבידי המבקש חויבה המשיבה להנגיש **152** תחנות אוטובוס עד לסוף שנת 2011 ו- **21** תחנות אוטובוס נוספות בשנת 2012, סה"כ **173** תחנות אוטובוס עד סוף 2012. יצוין, כי לפי מידע שקיבל ב"כ המבקש ממשרד המשפטים במסגרת חופש המידע (מכתב מיום 8.8.2012) המשיבה הייתה מחויבת להנגיש **177** תחנות אוטובוס עד לסוף שנת 2011.

העתק תוכנית ההנגשה שהוכנה למשיבה מיום 7.7.2009 מצ"ב **כנספח ג.**

העתק מתשובת הממונה על חופש המידע במשרד המשפטים מיום 8.8.2012 מצ"ב **כנספח ד'**.

20. בפועל, בהתאם למידע שהתקבל מהמשיבה מיום 22.07.2012 ונתוניו נבדקו ע"י אינג' אייל בן צבי (מורשה נגישות מטעם המשיבה, להלן: "**מורשה הנגישות**"), הונגשו לכאורה (נכון למועד מתן המידע) **127** תחנות אוטובוס בלבד (להלן: "**דו"ח ביצוע**").

העתק מדוח הביצוע שקיבל המבקש מיום 22.7.2012 מאת הממונה על חופש מידע של המשיבה מצ"ב **כנספח ה.**

21. **יתר על כן, אפילו לשיטתה של המשיבה לא כל התנאים הנדרשים ע"פ דין התקיימו ב – 127 התחנות הנגישות - דו"ח הביצוע נסמך על אישורים לתחנות אוטובוס נגישות שניתנו ע"י מורשה הנגישות, כאשר מורשה הנגישות מדגיש לגבי חלק מהתחנות, כי לא נבדקו צמתים סמוכים ושילוק מכשולים בדרך לתחנת האוטובוס.**

22. הינה כי כן, לשיטתה של המשיבה עצמה, תוכנית ההנגשה שהוכנה לה, לא הוצאה על ידה אל הפועל ולשיטתה היא, נכון להיום רק 71% בלבד מתחנות האוטובוס שהיה עליה להנגיש עד לשנת 2011 הן נגישות.

ב. תחנות רבות מתוך 127 התחנות שהמשיבה ראתה בהן כנגישות ע"פ דוח הביצוע – אינן נגישות ואינן עומדות בתנאי התקנות

23. בכך לא נסתיימו מחדליה של המשיבה. תחנות אוטובוס רבות, אשר סומנו בדוח הביצוע כנגישות – אינן נגישות כלל. ראשית, בתחנות מסוימות המשיבה כלל לא סימנה רחבות היערכות בתחנות האוטובוס. זאת ועוד, בחלק גדול מתחנות האוטובוס שסומנו בדוח הביצוע כנגישות, מצויים מכשולים במקום שהיה מיועד לסימון רחבת היערכות (כגון פחי אשפה). כלומר, אותן תחנות אוטובוס מצויות במקומות שאין בהם מקום לפתיחת כבש לאוטובוס.

24. יובחר ויודגש, לסימון רחבת ההיערכות קיימת חשיבות מהמעלה הראשונה. רחבת ההיערכות נדרשת מאחר שאדם מוגבל בניידות הנעזר במכשירי ניידות כגון כסא גלגלים או קלנועית זקוק למתקן הרמה (רמפה) שנפתח מהדלת האחורית של האוטובוס אל המדרכה, כדי לעלות או לרדת מכלי הרכב. אותו אדם זקוק למרחב תמרון מסוים לפני מתקן ההרמה על מנת שיוכל להתייצב בניצב לדלת האוטובוס לפני העלית או אחרי הירידה. נהג האוטובוס ייטיב לראות את המוגבל בניידות המבקש לעלות לאוטובוס ומולה אמור נהג האוטובוס לפתוח את דלת האוטובוס האחורית ולהציב כבש להעלאת והורדת הנוסע המוגבל ניידות. באופן זה יובטח, כי האדם בעל המוגבלות לא יאלץ "לרדוף" אחר האוטובוס לאחר עצירתו, בדרך שאינה בטיחותית.

25. כמו כן לסימון הרחבה חשיבות נוספת על מנת שהציבור הרחב יידע, כי על רחבה זו אין להחנות את הרכב, לפרוק סחורה, או לעשות כל שימוש אחר, בשל העובדה כי רחבה זו נועדה לשמש את ציבור בעלי המוגבלות. פשיטא, שכאשר קיימים מכשולים במקום המיועד לרחבת ההיערכות, קיים קושי רב למוגבל הניידות לעלות לאוטובוס.

26. לשם ההמחשה, מצ"ב תמונה של תחנת אוטובוס בעיר רחובות, ממנה ניתן להבין כיצד נראית תחנת אוטובוס נגישה, בה סומנה רחבת היערכות פנוי ממכשולים בצורה מיטבית (אך יודגש, כי בהתאם לתקן אין הכרח לצבוע את כל רחבת ההיערכות אלא לסמן מסגרת בלבד):

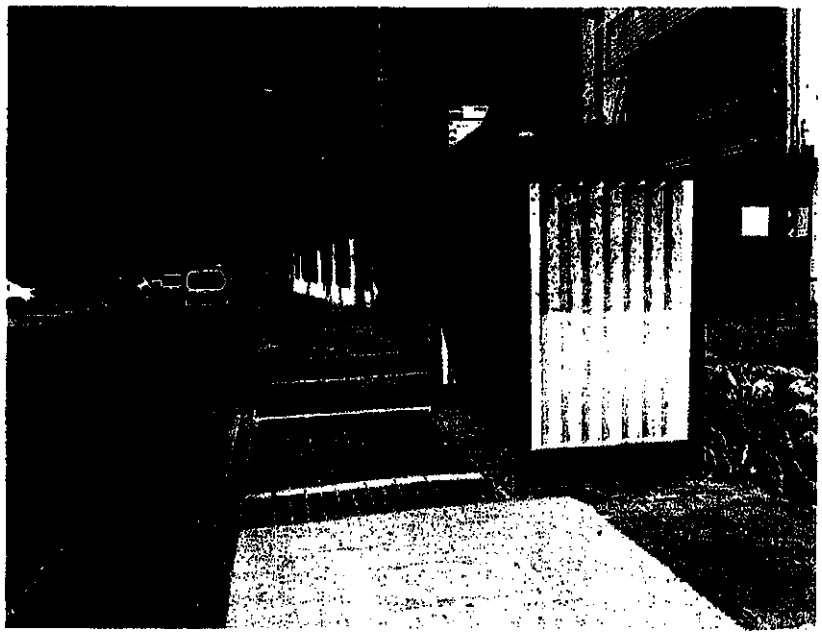

27. ביום 14.8.2012 ביצעו המבקש, חח"מ (י. ד.) ומר שלמה תוסייה-כהן סקירת של תחנות אוטובוס עירוניות, אשר הוגדרו ע"י המשיבה בדוח הביצוע כנגישות. מהסקר עולה מסקנה חד משמעית, כי תחנות האוטובוס רבות, אשר הוגדרו ע"י המשיבה בדו"ח הביצוע כנגישות, אינן נגישות כלל וכלל. הליקויים בתחנות אוטובוס (מתוך אלה שנבדקו) אשר הוגדרו ע"י המשיבה כנגישות, כולל תמונות שצולמו ע"י המבקש באותו מועד מצ"ב **כנספח ו.**

28. על מנת להמחיש לבית המשפט הנכבד את מחדליה של המשיבה, ר' נא צילום מיום 14.8.2012 של תחנת אוטובוס ברחוב בן גוריון 71 אשר סומנה בדו"ח הביצוע כתחנה נגישה, למרות שלא סומנה בה רחבת היערכות:

29. גם בסמוך לתחנה ברח' ארלוזורוב 51, אשר סומנה כנגישה לא סומנה רחבת הייערכות:

30. כך גם התחנה ברחוב ז'בוטינסקי 79 אשר סומנת בדו"ח הביצוע כתחנה נגישה, ובה ניתן למצוא מכשול בניגוד לתקנה 6 (ג) לתקנות:

31. ר' גם תחנה ברח' ארלוזורוב 56:

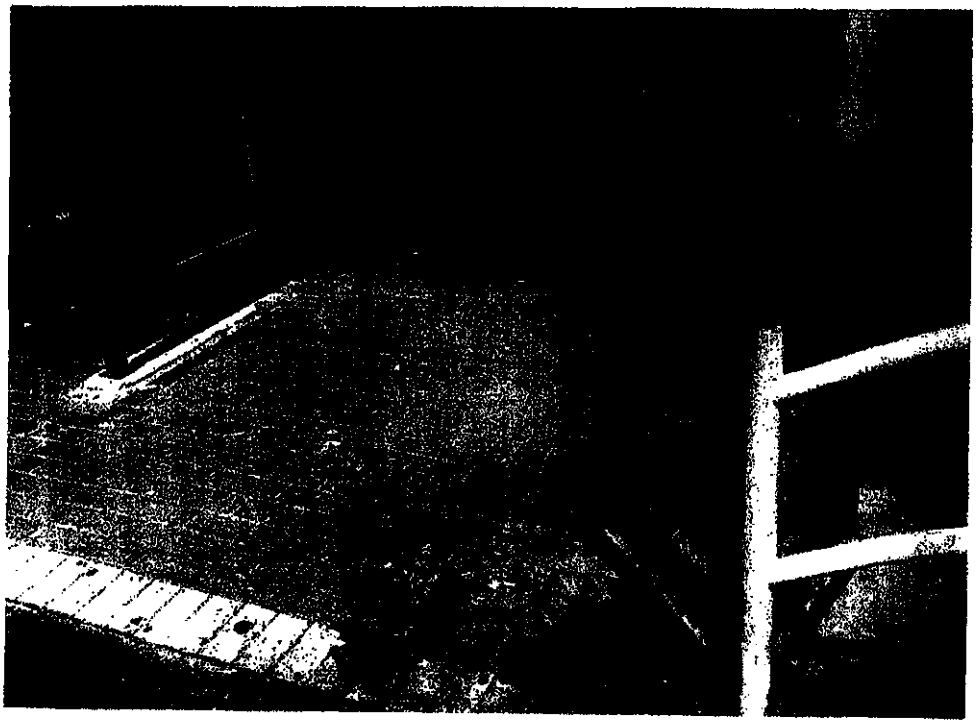

32. דוגמה נוספת למחדל סימון רחבות ההיערכות נמצא בתחנה שברחוב חיבת ציון מול הספרייה העירונית. תחתנה אמנם לא אושרה בדו"ח תביצוע אולם סימון רחבת ההיערכות הלקוי מראה על הזלזול של המשיבה בציבור האנשים בעלי המוגבלות:

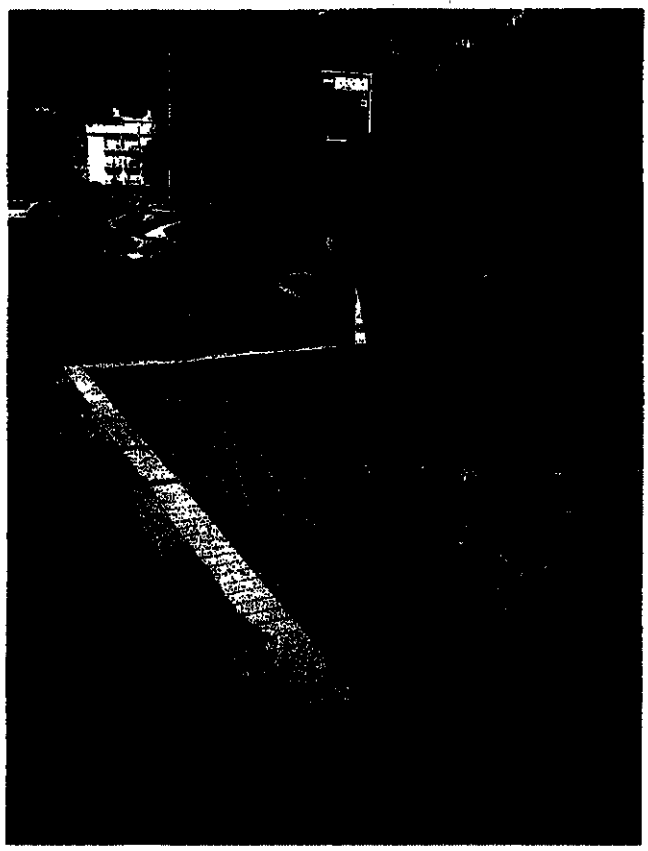

33. שנית, בצמתים הסמוכים לתחנות אוטובוס רבות, המשיבה לא תנמיכה את המדרכות למפלס הכביש. כך, אפילו אותן תחנות אוטובוס הינו נגישות ע"פ התנאים הקבועים בדין, לא יכול המוגבל בניידות לתגיע אליהן.

34. כך למשל, בתחנה ברחוב עוזיאל 74, אשר סומנה בדו"ח הביצוע כתחנה נגישה. בתחנה זו לא הונמכו הצמותים בין הרחובות עוזיאל ורותמת, ובין הרחובות עוזיאל ויד שלום כפי שניתן לראות בתמונה הבאה:

35. בנוסף ר' תחנה ברח' המאה ואחד פינת אלכסנדרוני (ליד ביה"ס בליך):

36. ר' גם את הדרך מצומת בן גוריון ז'בוטינסקי לתחנה בבן גוריון 42 (הצומת לא הונמכה, קיימים מכשולים בדרך המובילה לתחנה) :

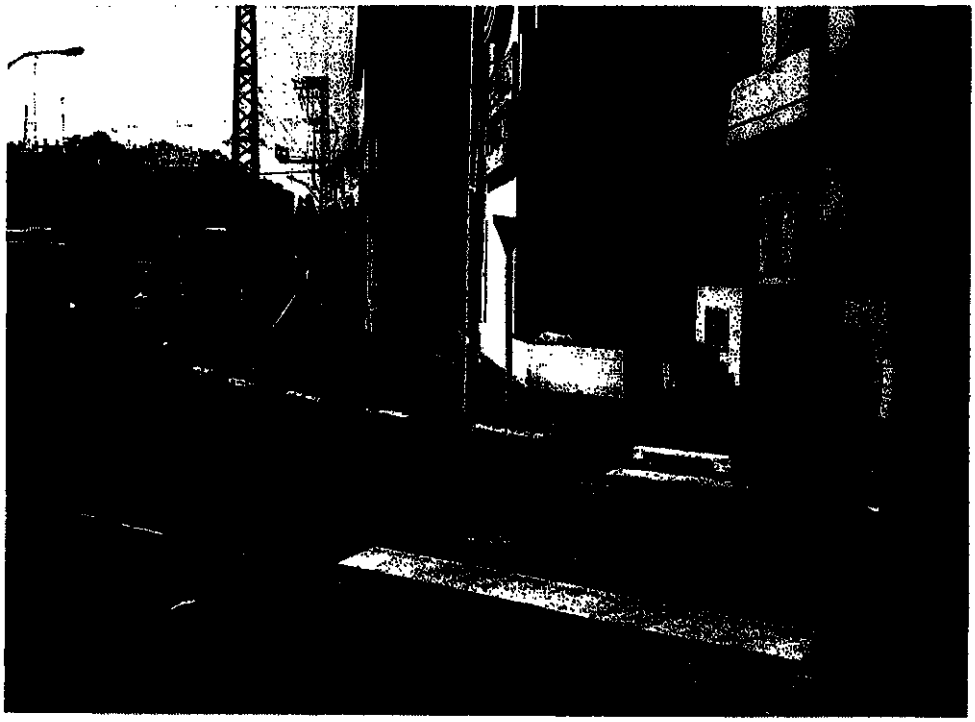

37. בית המשפט הנכבד מתבקש להתרשם גם מהתמונות שצורפו לדו"ת שערך המבקש (נספח ו).

38. המשיבה החליטה על עשיית דין עצמי בכך שלא החליטה או לא ביצעה את החובה המוטלת עליה, באופן שיטתי. אין להעלות מעשה בולט אף יותר מבחינת אי התקבלותו על הדעת, מאשר הפרת החוק, זלזול במחוקק ובציבור הנכים ובעלי המוגבלות שאינם יכולים להשתמש בתחבורה הציבורית ככל האדם ונאלצים להישאר ספונים בבתיהם – דבר שמנציח את אי השתלבותם בחברה.

<u>למשיבה יש מקורות תקציביים למימון הנגשת תחנות האוטובוס</u>

39. בתוכנית הרב שנתית להנגשת התחבורה הציבורית שפרסם משרד התחבורה בחודש ינואר 2010 הובהר, כי בפני הרשויות המקומיות יש מספר אפשרויות להתמודד עם הבעיה התקציבית. על כן, במקרה זה מחדליה של המשיבה מקוממים.

40. להלן ציטוט מתוך התוכנית הרב שנתית בנוגע למימון הנגשת תחנות האוטובוס ע"י הרשויות המקומיות :

- תקציב הפיתוח הרגיל של הרשויות – לרשויות מקומיות מאוזנות תקציבית יש תקציבי פיתוח שהם חלק מהתקציב השנתי של הרשות .ניתן לגזל תקציב זה להנגשת תחנות האוטובוס.

- תקציב תחזוקה – לרשויות המקומיות יש תקציבי תחזוקה למבנים ,בבישים ,מדרכות, גנים ציבוריים וכד'.זה יכול להיות מקור כספי להנגשת התחנות.

- תב"ר (תקציב בלתי רגיל) רשויות מקומיות יכולות לבקש ולקבל תקציב בלתי רגיל ממשרד הפנים להנגשת התחנות .התב"ר הוא בגדר הלוואה ,אותה יש להחזיר כמובן ,בתנאים טובים יחסית.

- משרד התחבורה – משרד התחבורה הודיע לאחרונה כי הוא יהיה מוכן לסייע תקציבית לכל רשות מקומית שתכין ותגיש תכנית הנגשה מסודרת רב-שנתית. צעד זה של משרד התחבורה, שבמקרה זה חרג ממחויבויותיו לפנים משורת הדין ,מאפשר לרשויות לקבל תקציב ביצוע על סמך הגשת תכנית מסודרת.

- מכירת שטח פרסום – רשויות מקומיות נוהגות להתקין תחנות חדשות על חשבון חברה המקבלת זיכיון לפרסום בתחנות האוטובוס .לצורך העניין יצוין כי רק לאחרונה ביצעה עיריית תל אביב עסקה מסוג זה ובמסגרת הסדר זה, תזכה העיר בתחנות אוטובוס חדשות עד סוף שנת 2009. יחד עם זאת למרות כוונות השיטה, היא עלולה להיות בעייתית ביישובים כמו ירושלים, בכל הנוגע לעבודה של המפרסמים.

העתק התוכנית הרב שנתית להנגשת התחבורה הציבורית מצ"ב **כנספח ז**

41. בנוסף רצ"ב העתק מכתבה 13.03.2011 של הגב' איריס ברקת – ממונה פרויקטים תחבורתיים במשרד התחבורה לראשי הרשויות המקומיות מצ"ב **כנספח ח.**

עילות התביעה

42. המשיבה במתדלית הפרה את החיקוקים המפורטים להלן:

43. סעיף 19 לחוק השוויון (הקבוע בתוך פרק ה לחוק) קובע כך (ההדגשות אינן במקור):

19.(א) אדם עם מוגבלות זכאי לשירותי תחבורה ציבורית נגישים ומתאימים לשימושו, בתדירות סבירה, לרבות אפשרות גישה לתחנות ולנמלים שבמסגרתם פועלים שירותי התחבורה ציבורית;

בסעיף זה, "שירותי תחבורה ציבורית" – אוטובוסים בקווים עירוניים, רכבות, תובלה אווירית ואניות, המיועדים לציבור.

(ב) מפעיל שירות תחבורה ציבורית ורשות מקומית יסדירו נגישות כאמור בסעיף קטן (א), כל אחד בתחום אחריותו.

(ג) שר התחבורה ושר האוצר, בהתייעצות עם השרים הנוגעים בדבר, עם הנציבות, עם

נציגויות של מפעילי תחבורה ציבורית עם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהתאם לעקרונות היסוד של חוק זה, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, יתקינו תקנות להסדרת נגישות לענין שירותי תחבורה ציבורית, לדבות הדרכים והמועדים להסדרתה; תקנות לענין שירותי תחבורה ציבורית יוגשו לאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת תוך שנה מיום פרסומו של חוק זה.

44. סעיף 19נא לחוק:

19נא. (א) מעשה או מחדל בניגוד להוראה לפי פרק זה, פרק ה' או לפי הוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבניה הוא עוולה אזרחית, והוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש], יחולו עליו, בכפוף להוראות סעיף זה.

45. תקנה 7 (ב):

7 (ב) רשות מקומית תגיש תוכנית וסכומת המחנה המוצעות בדוחות שבתחום שיפוטה, בהתאם לתוכנית הנגשה, וחדוה לספקח על התעבורה, אחת לשנה, על התקדמות ביצוע התוכנית

<u>הסעדים המבוקשים למבקש</u>

46. הנה כך, עיי הגבלת אפשרותו של המבקש מלהשתמש בתחבורה הציבורית העירונית ו/או בחפלייתו ביחס לכלל האוכלוסייה, נפגע כבודו ונפגעת חירותו, מונצחת מוגבלותו ונמנעת ממנו האפשרות להשתלב בחברה, ככל האדם.

47. אשר על כן, יתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו עשה, המורה למשיבה להנגיש לאלתר את התחבורה הציבורית, ולעמוד ביעדים הקבועים בתקנות ובתוכנית ההנגשה.

48. בנוסף, יתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבה לפצות המבקש בסכום של 5,000 ₪ בגין פגיעה ביכולת השימוש בתחבורה הציבורית ו/או הפלייתו ביחס לכלל האוכלוסייה. פיצוי זה מגלם גם את הפגיעה באוטונומיה של הרצון, על שנמנעת מהמבקש הבחירה החנתונה לכל אדם להשתמש בתחבורה הציבורית וזאת ממועד התקנת התקנות ועד היום. לשם השוואה, כי המחוקק קבע בסעיף 19ו לחוק השוויון פיצוי בסכום של עד 60,069 ₪ ללא הוכחת נזק במקרה של הפלייה. הפיצוי המבוקש עבור המבקש מהווה כ – 8% מהפיצוי ללא הוכחת נזק שקבע המחוקק.

49. כמו כן, העלות האלטרנטיבית של שימוש בתחבורה ציבורית (נסיעה במונית) גבוהה לאין ערוך מהפיצוי המבוקש, בפרט בהתחשב בתקופה הארוכה בה לא עמדה המשיבה בחובותיה.

<u>נימוקי הבקשה לאישור התובענה הייצוגית:</u>

המבקש מבסס את הבקשה לאישור ובעיתו כתובענה ייצוגית, על פי חוק תובענות ייצוגיות

ועל פי התנאים הקבועים **בתקנות התובענות הייצוגיות, תש"ע - 2010**. להלן יפורטו התנאים התקדמיים להתאמת התובענה לשמש כתובענה ייצוגית.

הסמכות

50. לבית המשפט הנכבד סמכות עניינית לדון בתובענה מתוקף סעיף 5 (ב)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, הואיל ומדובר בתובענה כנגד רשות כאשר הסעד המבוקש הוא פיצויים.

סוג התובענה – פיצויים נזיקיים עקב אי עמידה בחובת הנגשת תחנות האוטובוס

51. סעיף 3(א) לחוק קובע: "לא תוגש תובענה אלא בתובענה כמפורט בתוספת השניה". סעיף 9 (1) לתוספת השניה לחוק קובע כי אחת התביעות שניתן לבקש בגינן אישור לתובענה ייצוגית היא: **"תביעה בגילה לפי פרקים ד', ה' או ה' 1 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות".**

סמכות בעל דין להגיש בקשה לאישור התובענה

52. המבקש נכלל במסגרת סעיף 4(א)(1) לחוק כאדם שיש לו עילה בתביעה המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם.

53. כאמור לעיל המבקש הראה כי לכאורה נגרם לו נזק כתוצאה מהתנהלות המשיבה כנדרש בסעיף 4(ב)(1) לחוק.

הגדרת הקבוצה

54. המבקש מבקש לייצג במסגרת התובענה את כלל בעלי המוגבלות בניידות, אשר נזקקו לשירותי תחבורה ציבורית בתחומה המוניציפאלי של המשיבה (בין אם השתמשו בה ובין אם לא השתמשו בה בשל מחדליה של המשיבה).

גודלה של הקבוצה מצדיק הגשת התובענה בתובענה ייצוגית והערכת הנזק לכלל חברי הקבוצה

55. ע"פ המידע המפורסם באתר המוסד לביטוח לאומי, מס' מקבלי קצבת ניידות ברמת גן וסביבתה (גבעתיים, בני ברק) עומד על 709 ברמת גן, בגבעתיים 234, בבני ברק 523[3].

56. בנוסף לזכאים לקצבת ניידות קיימים מוגבלים בניידות בהתאם **לחוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט–1959, חוק המשטרה (נכים ונספים), תשט"ו– 1955, חוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), תש"ך– 1960, חוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד – 1954, חוק הגמלאות לנפגעי סמר, תשי"ז–1956, חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תש"ל- 1970,** שאינם זכאים לקצבת ניידות.

[3] כל נתוני הקצבאות לקוחים מאתר הביטוח הלאומי:
http://www.btl.gov.il/Mediniyut/Situation/statistics/BtlStatistics.aspx

57. בנוסף, הזכאות לקצבת ניידות היא מגיל 3 עד גיל פרישה. על כן, מלבד הזכאים לקצבת ניידות ונכים ע"פ החוקים הנ"ל קיימים מוגבלים נוספים בניידות עד גיל 3 והחל מגיל הפרישה המתגוררים ברמת גן ויתר הערים הנזכרות לעיל, כפי שיפורט להלן:

58. קצבת סיעוד משולמת לאדם מגיל פרישה המתקשה בביצוע פעולות יום יום בסיסיות, הוא מתגורר בביתו והכנסתו אינה עולה סכום שנקבע. בעיר רמת גן לבדה מתגוררים 4,023 מקבלי קצבת סיעוד. בערים הסובבות את רמת גן, מספר מקבלי קצבאות סיעוד הוא כדלהלן: בגבעתיים 1,212, בבני ברק 1,809.

59. קצבת ילד נכה משולמת לנכה עד גיל 18. עבור חלקם, מוגבלותם יכולה להתבטא בין היתר במוגבלות בניידות וחוסר יכולת התנועה, ואת עזרת הזולת בביצוע פעולות היום יום הבסיסיות. ברמת גן מתגוררים 434 ילדים המקבלים קצבת ילד נכה. נוסף על רמת גן, בערים הסובבות אותה מתגוררים מקבלי קצבת ילד נכה כדלהלן: בגבעתיים 145, ובבני ברק 826.

60. בנוסף, בערים סמוכות כמו תל אביב ובפ"ת מתגוררים בין היתר אנשים בעלי מוגבלות, וכן חואיל והעיר רמת גן מהווה עיר מרכזית מגיעים אליה בעלי מוגבלות מערים שאינן סמוכות לה לצורכי עבודה או לימודים (כמו המבקש).

61. על כן, בהערכה זהירה, המבקש סבור כי גודל הקבוצה הינו 10,000 איש לכל הפחות.

62. הערכת הנזק האישית אינה ניתנת לקביעה באופן פרטני לכל אחד מחברי הקבוצה. על כן, המבקש מעריך כי הנזק 5,000 בהתחשב בשיקולים כדלהלן:

62.1. בגין הפגיעה באפשרות לנסוע בתחבורה ציבורית זולה בתחנות שהמשיבה היתה מחויבת בהנגשתן. בהקשר זה יצוין, כי תוכנית ההנגשה הוכנה עבור המשיבה בשנת 2009, אף שהחובה להנגיש את תחנות האוטובוס נכנסה לתוקפה עם התקנת התקנות עוד בשנת 2003. על כן, מדובר במחדל מתמשך של המשיבה לכל הפחות בהתייחס לשנת 2012 (לגבי שנה זו לא יכול להיות חולק כי המשיבה לא עמדה בתוכנית ההנגשה). חערכת המבקש היא, כי אדם בעל מוגבלות שזכותו לעשות שימוש בתחבורה ציבורית נפגעה עקב אי הנגשתה, נאלץ לעשות שימוש באמצעי תחבורה אחרים, יקרים יותר, כגון מוניות והסעות מיוחדות.

62.2. כמו כן, משקף הפיצוי המבוקש עגמת נפש, פגיעה באוטונומיית הרצון, חוסר האונים והפגיעה ביכולת ההשתלבות בחברה כתוצאה מהפגיעה ביכולתו של אדם בעל מוגבלות להתנייד בתחבורה הציבורית. עקב כך מתקשה האדם בעל המוגבלות להשתלב בלימודים, בעבודה, בחברה, ונאלץ להישאר כלוא בביתו על כורחו.

62.3. על כן, מוערך הנזק המצרפי בסכום של 5,000 ₪ * 10,000 איש = 50,000,000 ₪.

<u>התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה, העדיפה וההוגנת להכרעה במחלוקת:</u>

63. לרוב המוחלט של חברי הקבוצה אין כל חלופה משפטית מעשית לתבוע את זכויותיו מלבד הדרך של התובענה הייצוגית, בין היתר, משום חוסר כדאיות כלכלית, משום שעלות עו"ד ו/או הוצאות המשפט עשויות לעלות באופן ניכר על גובה סכום התובענה האישית, וכן חוסר היכולת לאגד את כל חברי הקבוצה לתביעת חשבה שאינה תובענה ייצוגית.

64. יתרה מזו, השאלה המרכזית והעיקרית בתיק זה היא השאלה המשפטית, כלומר השאלה האם כשלה המשיבה בהנגשת התחבורה הציבורית בתחומה המוניציפאלי כנדרש ע"פ חוק השוויון. שאלה זו משותפת לכל חברי הקבוצה.

<u>התובענה הוגשה בתום לב וקיים יסוד סביר להניח שהמבקש מייצג בדרך הולמת את עניני הקבוצה</u>

65. המבקש הגיש תובענה זו בתום לב ומתוך כוונה לזכות בתובענה.

66. ב"כ המבקש הינו משרד עו"ד ותיק ובעל מוניטין. למשרד המומחיות וניסיון גם בתחום התובענות הייצוגיות. משרד עו"ד זה הגיש, מספר ניכר של תובענות ייצוגיות כנגד רשויות מקומיות מכוח תקנה 29 **לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984** שחלקן אושרו, וחלקן הודיעה הרשות המקומית על חדילה מגביית היתר ובחלקן נסתיימו בפשרה.

<u>סיכויי הצלחת התובענה</u>

67. המבקש סבור, כי סיכויי ההצלחה במקרה זה טובים במיוחד כיוון שאף לשיטת המשיבה, היא לא עמדה בדרישות ההנגשה הקבועות בחוק.

<u>פיצוי מיוחד למבקש</u>

68. בהתאם לסעיף 22 לחוק יתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק למבקש גמול מיוחד, ובין היתר בהתחשב בכך שהתובענה משותפת לציבור רחב ואמורה להגן על ציבור זה מפני הזנחות לא חוקית של הרשות המקומית החבה כלפיהם בחובת הגינות מוגברת, ובהתחשב בכך כי למרות סכום התובענה הנמוך בחר המבקש לפעול לטובת כלל הציבור.

<u>שכ"ט עו"ד</u>

69. בהתאם לסעיף 23 לחוק, בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע שכ"ט לעוה"ד המייצגים את המבקש לפי שיקול דעתו של בית המשפט הנכבד.

70. בקשה זו נתמכת בתצהיר המבקש מר מאיר קלור ומר שלמה תוסייה-כהן.

אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד לאשר את התובענה כייצוגית ולחייב את המשיבה בהוצאות בקשה זו לרבות שכ"ט עו"ד ומע"מ כחוק.

יצחק מיוחס, עו"ד; יעל דיין, עו"ד

ב"כ המבקש

<u>תצהיר</u>

אני, החתום מטה מאיר קלור הנושא תעודת זהות מספר 029044906, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת בכתב כדלקמן:

1. הנני מגיש תצהירי זה בתמיכה לבקשה להכיר בתובענה שהגשתי עיריית רמת גן (להלן: "**המשיבה**") כתובענה ייצוגית (להלן: "**הבקשה**") לפי **חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006** (להלן: "**החוק**").

2. המשיבה הינה רשות מקומית.

3. הנני בן 40. הנני נכה בשיעור של 100%, מוגבל בניידות בשיעור של 60% ומוגבל בשירותים מיוחדים בשיעור של 50%. לא נולדתי במצב זה. מוגבלותי נבעה, על כורחי, לפני כ-3 שנים בשל ניתוח שעברתי אגב תאונה.

4. אינני מחזיק ברכב ואינו מתנייד בכסא גלגלים אך הנני מוגבל ביותר בהליכה. לצורך התניידות, הנני נעזר מפעם לפעם בקלנועית.

5. התגוררתי בעיר חיפה באופן קבוע עד לשנתיים האחרונות. מאז, החלתי לבסס זוגיות עם תושבת ירושלים ועל כן שוהה בחלק מהשבוע גם בעיר זו. אני לומד לתואר במשפטים במרכז למשפט ועסקים בעיר רמת גן. הלימודים במוסד זה מתקיימים לפי מערכת השעות שלי פעמיים בשבוע, אך אני מגיע לעיר רמת גן לעיתים קרובות יותר. הואיל ואני שוהה זמן ניכר בעיר רמת גן, אני נזקק לשירותי תחבורה ציבורית בעת ביקוריי בעיר.

6. אני נמנע מלהגיע לעיר עם הקלנועית ולהתנייד בה באמצעות התחבורה הציבורית מאחר שתחנות אוטובוס רבות בעיר אינן נגישות (לרבות הדרך לתחנות אלה). בכך אני נמנע מלהגיע באמצעות התחבורה הציבורית ללמוד עם חבריי מחוץ לשעות הלימודים, נמנע מלהגיע בתחבורה ציבורית למפגשים חברתיים של יתר הסטודנטים ולמפגשים של נכים שאני מארגן. אני נאלץ לשקול בכל פעם מחדש את כדאיות עצם היציאה מביתי בשל עלות הנסיעה במונית. אדגיש, כי לא פעם נאלצתי לשאת בתשלום למונית עבור נסיעה בעיר.

7. בשל אי עמידת המשיבה בחובתה ע"פ חוק להנגשת תחנות האוטובוס העירוניות, נמנע ממני, על כורחי, מלהשתמש בתחבורה הציבורית העירונית, ואני עושה כן רק בלית ברירה, מאחר שהשימוש כרוך לעיתים בבקשת עזרה מהציבור, עם כל אי הנוחות שכרוכה בכך, ולמרבה הצער זה לא תמיד נענה ומסייע.

8. לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, התנאים הנדרשים על מנת שתחנת אוטובוס תהיה נגישה מפורטים בתקנה 6 ל**תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית), התשס"ג – 2003** (להלן: "**התקנות**") ובתוספת החמישית לתקנות. מטרתם לאפשר לבעל מוגבלות לעשות שימוש בתחבורה ציבורית, ככל האדם, באופן שוויוני ובכבוד. תנאים אלה כוללים דרישות מפורטות ומדויקות, שעיקרן:

   8.1. הנגשת הדרך מהמדרכה הסמוכה אל תחנת האוטובוס וסככת ההמתנה, לתוך הסככה וממנה לרחבת ההערכות. בכלל זה ביצוע הנמכת מדרכות בצמתים הסמוכים לתחנה והנמכתן במקומות בהם נקטע רצף המדרכה, באופן שיאפשר גישה לאנשים עם כיסאות גלגלים אל תחנות האוטובוס.

8.2. מבנה התחנה והסככה יותאם לדרישות תקן 1918 סעיף 2.9 (סעיף 2 (א) לתוספת החמישית לתקנות). בתוך התחנה יהיה מקום המתנה לאדם הנע בכיסא גלגלים שלא יפחת מ 120 ס"מ על 80 ס"מ. מבנה התחנה ימוקם במרחק של 110 ס"מ מהמדרכה.

8.3. סימון רחבת ההערכות בצמוד למבנה התחנה שמידותיה לא יפחתו מ 250 ס"מ לאורך המדרכה ומ – 200 ס"מ לרוחבה (אם אין מבנה לתחנה והוצב עמוד בלבד תמוקם רחבת ההיערכות במרחק 5.5 מ' מהעמוד). מסגרת רחבת ההיערכות תסומן בפס כחול ברוחב של 8 ס"מ לפחות ותהיה נקייה ממכשולים.

9. לפי המסמכים שבידי משרד התחבורה ערך למשיבה תוכנית מפורטת להנגשת תחנות האוטובוס מיום 7.7.2009. ע"פ תוכנית זו חויבה המשיבה להנגיש 152 תחנות אוטובוס עד לסוף שנת 2011 ו- 21 תחנות אוטובוס נוספות בשנת 2012, סה"כ 173 תחנות אוטובוס עד סוף 2012. לפי מידע שקיבלו באי כוחי ממשרד המשפטים במסגרת חופש המידע (מכתב מיום 8.8.2012) המשיבה הייתה מחויבת להנגיש 177 תחנות אוטובוס עד לסוף שנת 2011.

10. בפועל, בהתאם למידע שהתקבל מהמשיבה מיום 22.07.2012 ונתונים נבדקו ע"י אינג' אייל בן צבי, מורשה נגישות מטעם המשיבה (להלן: "מורשה הנגישות"), הונגשו לכאורה (נכון למועד מתן המידע) 127 תחנות אוטובוס בלבד (להלן: "דו"ח ביצוע").

11. בנוסף, אפילו לשיטתה של המשיבה לא כל התנאים הנדרשים ע"פ דין להנגשת תחנות אוטובוס התקיימו ב – 127 התחנות הנגישות לכאורה - דו"ח הביצוע נסמך על אישורים לתחנות אוטובוס נגישות שניתנו ע"י מורשה הנגישות, כאשר מורשה הנגישות מדגיש לגבי חלק מהתחנות, כי לא נבדקו צמתים סמוכים וסילוק מכשולים בדרך לתחנת האוטובוס.

12. הינה כי כן, לשיטתה של המשיבה עצמה, תוכנית ההנגשה שהוכנה לה, לא הוצאה על ידה אל הפועל ולשיטתה היא, נכון להיום רק 71% בלבד מתחנות האוטובוס שחזיה עליה להנגיש עד לשנת 2011 חן נגישות.

13. בכך לא נסתיימו מחדליה של המשיבה. תחנות אוטובוס רבות, אשר סומנו בדוח הביצוע כנגישות – אינן נגישות כלל. ראשית, בתחנות מסוימות המשיבה כלל לא סימנה רחבות היערכות בתחנות האוטובוס. זאת ועוד, בחלק גדול מתחנות האוטובוס שסומנו בדוח הביצוע כנגישות, מצויים מכשולים במקום שהיה מיועד לסימון רחבת היערכות (כגון פחי אשפה). כלומר, אותן תחנות אוטובוס מצויות במקומות שאין בהם מקום לפתיחת כבש לאוטובוס.

14. לסימון רחבת ההיערכות קיימת חשיבות מהמעלה הראשונה. רחבת ההיערכות נדרשת מאחר שאדם מוגבל בניידות הנעזר במכשירי ניידות כגון כסא גלגלים או קלנועית זקוק למתקן הרמה (רמפה) שנפתח מהדלת האחורית של האוטובוס אל המדרכה, כדי לעלות או לרדת מכלי הרכב. אותו אדם זקוק למרחב תמרון מסוים לפני מתקן ההרמה על מנת שיוכל להתייצב בניצב לדלת האוטובוס לפני העליה או אחרי הירידה. נהג האוטובוס ייטיב לראות את המוגבל בניידות המבקש לעלות לאוטובוס ומולה אמור נהג האוטובוס לפתוח את דלת האוטובוס האחורית ולחציב כבש להעלאת והורדת הנוסע המוגבל ניידות. באופן זה יובטח, כי האדם בעל המוגבלות לא יאלץ "לרדוף" אחר האוטובוס לאחר עצירתו, בדרך שאינה בטיחותית.

15. לסימון הרחבה חשיבות גם על מנת שהציבור הרחב יידע, כי על רחבה זו אין להחנות את הרכב, לפרוק סחורה, או לעשות כל שימוש אחר, בשל העובדה כי רחבה זו נועדה לשמש את ציבור בעלי המוגבלות. פשיטא, שכאשר קיימים

מכשולים במקום המיועד לרחבת ההיערכות, קיים קושי רב למוגבל הניידות לעלות לאוטובוס.

16. לשם ההמחשה, צורפה לבקשה תמונה של תחנה אוטובוס בעיר רחובות, ממנה ניתן להתרשם כיצד נראית תחנת אוטובוס נגישה, בה סומנה רחבת היערכות פנוי ממכשולים בצורה מיטבית (אך יודגש, כי בהתאם לתקן אין הכרח לצבוע את כל רחבת ההיערכות אלא לסמן מסגרת בלבד).

17. ביום 14.8.2012 ביצעתי יחד עם ב"כ עו"ד יעל דיין ומר שלמה תוסייה-כהן סקירה של תחנות אוטובוס עירוניות, אשר הוגדרו ע"י המשיבה בדוח הביצוע כנגישות. מהסקר עולה מסקנה חד משמעית, כי תחנות האוטובוס רבות, אשר הוגדרו ע"י המשיבה בדו"ח הביצוע כנגישות, אינן נגישות כלל וכלל. הליקויים בתחנות אוטובוס (מתוך אלה שנבדקו) אשר הוגדרו ע"י המשיבה כנגישות, כולל תמונות שצולמו על ידי וע"י מר תוסייה-כהן באותו מועד צורפו כנספח ו לבקשה. הדוח האמור הוכן על ידי ועל ידי מר תוסייה כהן.

18. שנית, בצמתים הסמוכים לתחנות אוטובוס רבות, המשיבה לא הנמיכה את המדרכות למפלס הכביש. כך, אפילו אותן תחנות אוטובוס היו נגישות ע"פ התנאים הקבועים בדין, לא יכול המוגבל בניידות להגיע אליהן.

19. כל התמונות הכלולות בבקשה (למעט תמונת התחנה ברחובות) הן תמונות שצולמו על ידי (למעט תמונות בודדות שצולמו ע"י מר תוסייה כהן) בביקור מיום 14.08.2012.

20. לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, המשיבה החליטה על עשיית דין עצמי בכך שלא החליטה או לא ביצעה את החובה המוטלת עליה, באופן שיטתי. אין להעלות מעשה בולט אף יותר מבחינת אי התקבלותו על הדעת, מאשר הפרת החוק, זלזול במחוקק ובציבור הנכים ובעלי המוגבלות שאינם יכולים להשתמש בתחבורה הציבורית ככל האדם ונאלצים להישאר ספונים בבתיהם – דבר שמנציח את אי השתלבותם בחברה.

21. אדגיש, כי בתוכנית הרב שנתית להנגשת התחבורה הציבורית שפרסם משרד התחבורה בחודש ינואר 2010 הובהר, כי בפני הרשויות המקומיות יש מספר אפשרויות להתמודד עם הבעיה התקציבית. על כן, במקרה זה מחדליה של המשיבה מקוממים.

22. בהתאם לייעוץ משפטי שקיבלתי, אני זכאי לפיצוי בשל אי עמידתה של המשיבה בתוכנית ההנגשה. לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הנני נכלל במסגרת סעיף 4(א)(1) לחוק כאנשים שיש להם עילה בתביעה המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם בשם אותה קבוצה.

23. על פניו, נראה כי נגרם לי נזק כתוצאה מהתנהלות המשיבה כנדרש בסעיף 4(ב)(1) לחוק.

24. לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, חברי הקבוצה נשוא הבקשה הנם כלל בעלי המוגבלות בניידות, אשר נזקקו לשירותי תחבורה ציבורית בתחומה המוניציפאלי של המשיבה (בין אם השתמשו בה ובין אם לא השתמשו בה בשל מחדליה של המשיבה).

25. ע"פ המידע המפורסם באתר המוסד לביטוח לאומי, מס' מקבלי קצבת ניידות ברמת גן וסביבתה (גבעתיים, בני ברק) עומד על 709 ברמת גן, בגבעתיים 234, בבני ברק 1523.

---

[1] כל נתוני הקצבאות לקוחים מאתר הביטוח הלאומי:
http://www.btl.gov.il/Mediniyut/Situation/statistics/BtlStatistics.aspx

26. בנוסף לזכאים לקצבת ניידות קיימים מוגבלים בניידות בהתאם לחוק **הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט–1959, חוק המשטרה (נכים ונספים), תשט"ו–1955, חוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), תש"ך– 1960, חוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד – 1954, חוק הגמלאות לנפגעי ספר, תשי"ז–1956, חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תש"ל- 1970**, שאינם זכאים לקצבת ניידות.

27. בנוסף, הזכאות לקצבת ניידות היא מגיל 3 עד גיל פרישה. על כן, מלבד הזכאים לקצבת ניידות ונכים ע"פ החוקים הנ"ל קיימים מוגבלים נוספים בניידות עד גיל 3 והחל מגיל הפרישה המתגוררים ברמת גן ויתר הערים הנזכרות לעיל, כפי שיפורט להלן:

27.1. קצבת סיעוד משולמת לאדם מגיל פרישה המתקשה בביצוע פעולות יום יום בסיסיות, הוא מתגורר בביתו והכנסתו אינה עולה סכום שנקבע. בעיר רמת גן לבדה מתגוררים 4,023 מקבלי קצבת סיעוד. בערים הסובבות את רמת גן, מספר מקבלי קצבאות סיעוד הוא כדלהלן: בגבעתיים 1,212, בבני ברק 1,809.

27.2. קצבת ילד נכה משולמת לנכה עד גיל 18. עבור חלקם, מוגבלותם יכולה להתבטא בין היתר במוגבלות בניידות וחוסר יכולת התנועה, ואת עזרת הזולת בביצוע פעולות חיום יום הבסיסיות. ברמת גן מתגוררים 434 ילדים המקבלים קצבת ילד נכה. נוסף על רמת גן, בערים הסובבות אותה מתגוררים מקבלי קצבת ילד נכה כדלהלן: בגבעתיים 145, ובבני ברק 826.

28. בנוסף, בערים סמוכות כמו תל אביב ובפ"ת מתגוררים בין היתר אנשים בעלי מוגבלות, וכן הואיל והעיר רמת גן מהווה עיר מרכזית מגיעים אליה בעלי מוגבלות מערים שאינן סמוכות לה לצורכי עבודה או לימודים.

29. לפי הערכה זהירה, המדובר בכ – 10,000 איש לכל הפחות.

30. לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, גודלה של הקבוצה מצדיק את אישורה כתביעה ייצוגית.

31. לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, הסעד המבוקש לכל אחד מחברי הקבוצה הוא פיצוי בסך של 5,000 ₪ בגין הגבלת השימוש בתחבורה הציבורית, עוגמת הנפש, הפגיעה ביכולת ההשתלבות בחברה, פגיעה באוטונומית הרצון ונזק ממוני. להערכתי המדובר בסכום מזערי ביחס לפגיעה בכ"א מחברי הקבוצה.

32. לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, בנסיבות האמורות, אין כל סיכוי סביר שחברי הקבוצה יוכלו לחתאגד ולנחל ביחד תובענה משפטית. זאת במיוחד, כאשר גובה האינטרס הכספי של כל אחד מחברי הקבוצה הנו קטן יחסית ובהתאם לכך גם המוטיבציה להתאגד ולפעול במשותף הנה קטנה ביותר.

33. לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, התביעה הייצוגית היא הדרך היעילה להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין, בין היתר מאחר הפיצוי הנדרש לכל אחד מחברי הקבוצה הנו, קטן יחסית, ולרוב המוחלט של חברי הקבוצה אין כל חלופה משפטית מעשית לתבוע את זכויותיו מלבד הדרך של התובענה ייצוגית, בין היתר, משום שהוצאות המשפט עשויות לעלות באופן ניכר על גובה סכום התביעה האישית.

34. לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי, השאלה המרכזית והעיקרית בתיק זה היא השאלה המשפטית, כלומר השאלה האם המשיבה הפרה את חובתה להנגיש את תחנות האוטובוס לקווים עירוניים בעיר רמת גן. שאלה זו משותפת לכל חברי הקבוצה.

35. התביעה הוגשה בתום לב וקיים יסוד סביר להניח שהנני מייצג בדרך הולמת את עניני הקבוצה.

36. הנני מגיש את תבקשה בתום לב ומתוך כוונה לזכות בתביעה.

37. הנני סבור כי סיכויי ההצלחה במקרה זה טובים כיוון שלפי ייעוץ משפטי שקיבלתי ברור הוא שהמשיבה פעלה שלא כחוק ותוך חריגה בוטה מסמכותה.

38. כל יתר המפורט בכתב התביעה ובבקשה ידוע לי מידיעתי האישית או מייעוץ משפטי שקיבלתי.

39. זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

מאיר קלור

אישור

שלומית סלע, עו"ד

אני הח"מ עו"ד ~~מ.ר. 16082~~ מאשר/ת, כי ביום 27.08.2012 הופיע בפני **מר מאיר קלור** הנושא ת.ז. מס'029044906/ ~~המוכר לי אישית~~, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק במידה שלא יעשה כן, אישר את תוכן תצהירו וחתם עליו בפני.

שלומית סלע, עו"ד
מ.ר. 16082

24

<u>תצהיר</u>

אני, התתום מטה שלמה תוסייה-כהן הנושא תעודת זהות מספר 039529193, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת בכתב כדלקמן:

1. הנני מגיש תצהירי זה בתמיכה לבקשה לחכיר בתובענה שהגיש מאיר קלור (להלן: "**המבקש**") כנגד עיריית רמת גן (להלן: "**המשיבה**") כבתובענה ייצוגית (להלן: "**הבקשה**") לפי **חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006** (להלן: "**החוק**").

2. הנני בן 28, יליד ירושלים, מתגורר בתל אביב ומתמחה במשרד ב"כ המבקש (יצחק מיוחס ושות' משרד עו"ד).

3. ביום 14.8.2012 ביצעתי יחד עם המבקש וב"כ המבקש עו"ד יעל דיין סקירה של תחנות אוטובוס עירוניות, אשר הוגדרו ע"י המשיבה בדוח הביצוע כנגישות. מהסקר עולה מסקנה חד משמעית, כי תחנות האוטובוס רבות, אשר הוגדרו ע"י המשיבה בדו"ח הביצוע כנגישות, אינן נגישות כלל וכלל. הליקויים בתחנות אוטובוס (מתוך אלה שנבדקו) אשר הוגדרו ע"י המשיבה כנגישות, כולל תמונות שצולמו על ידי וע"י המבקש באותו מועד צורפו כנספח ו לבקשה. הדוח והאמור הוכן על ידי ועל ידי המבקש.

4. שנית, בצמתים הסמוכים לתחנות אוטובוס רבות (מבין תחנות האוטובוס אשר נגישות לשיטת המשיבה), המשיבה לא הנמיכה את המדרכות למפלס הכביש. כך, אפילו אותן תחנות אוטובוס היו נגישות ע"פ התנאים הקבועים בדין, לא יכול המוגבל בניידות להגיע אליהן.

5. כל התמונות הכלולות בבקשה (למעט תמונת התחנה ברחובות) הן תמונות שצולמו ע"י המבקש (למעט תמונות בודדות שצולמו על ידי) בביקור מיום 14.08.2012.

6. **<u>לאור האמור, תחנות רבות מתוך 127 תחנות האוטובוס שהמשיבה רואה בהן תחנות נגישות אינן נגישות בין משום שלא בוצעו בהן הנמכות של המדרכות בצמתים ובין משום שלא סומנו בהן רחבות הערכות.</u>**

7. זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

שלמה תוסייה-כהן

<u>אישור</u>

אני הח"מ עו"ד יעל דיין מאשרת, כי ביום 28.8.2012 הופיע בפני מר שלמה תוסייה-כהן המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק במידה שלא יעשה כן, אישר את תוכן תצהירו וחתם עליו בפני.

יעל דיין, עו"ד

יעל דיין, עו"ד
מ.ר. 16759
רח' המסגר 38, ת"א

מספר בקשה (رقم الطلب): 1

טלפון מרכז מידע: 077-2703333

אישור על פתיחת בקשה
مُصادقة على تسجيل طلب

ניתן אישור כי ביום (نُصادق بهذا أنه في يوم) 02 ספטמבר 2012 בשעה (بالساعة) 08:58 הוגשה בקשה מסוג (قُدم طلب من نوع):כללית, לרבות הודעה בקשה של מבקש 1 כללית, לרבות הודעה בקשה לאשר תביעה כתביעה ייצוגית
בתיק (بقضية) ת"צ 409-09-12 קלור נ' עיריית רמת גן.

מספר הבקשה הוא (رقم الطلب هو): 1.

בכל פנייה לבית המשפט בנוגע לבקשה זו, יש לציין את מספר הבקשה.
كُل مراجعة للمحكمة المُتعلقة في الطلب عليك أن تذكُر رقم الطلب.